

ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΑΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ
ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ &
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ & ΔΙΚΑΙΟΥ

ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

«ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»

Προκήρυξη

Το Τμήμα Μεθοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών του Ε.Μ.Π. έχουν οργανώσει και λειτουργούν Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) στο αντικείμενο της Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας.

Το πρόγραμμα αυτό αναμορφώδηκε πρόσφατα, σύμφωνα με την Πρυτανική Απόφαση 36/19-3-2015 (Φ.Ε.Κ. 760/Β/29-4-2015). Η χρονική διάρκεια για την απονομή του τίτλου Μ.Δ.Ε. ορίζεται σε τέσσερα (4) εξάμηνα η ελάχιστη και έξι (6) η μέγιστη. Η παρακολούθηση του Προγράμματος προϋποδέτει την καταβολή τέλους εγγραφής ύψους εκατόν πενήντα (150,00) ευρώ για κάθε εξάμηνο φοίτησης (αναμένεται να υπάρχει δυνατότητα απαλλαγής από το τέλος αυτό, για αριθμό φοιτητών, με βάση ακαδημαϊκά κριτήρια).

Η παρούσα προκήρυξη αφορά την εισαγωγή είκοσι πέντε (25) σπουδαστών του προγράμματος για το ακαδημαϊκό έτος 2015 – 2016. Κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, οι μεταπτυχιακοί σπουδαστές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν επιτυχώς 6 μαθήματα και 4 σεμινάρια και να εκπονήσουν μεταπτυχιακή εργασία διπλώματος.

Στο Π.Μ.Σ. γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι όλων των Τμημάτων ή Σχολών Πανεπιστημίων και ΤΕΙ της ημεδαπής και πτυχιούχοι αναγνωρισμένων ομοταγών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, σύμφωνα με την παρ. 1 άρθρο 4 του Ν. 3685/2008.

Η γνώση μιας ξένης γλώσσας (κατά προτίμηση της αγγλικής) αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση.

Η επιλογή των φοιτητών δα δασιστεί στη συνεκτίμηση:

- α) των αποτελεσμάτων γραπτής εξέτασης,
- β) των φακέλων των υποψηφίων (βαδμοί πτυχίου και σχετικών με το πρόγραμμα μαθημάτων, συστατικές επιστολές, τυχόν δημοσιεύσεις και άλλες σχετικές εργασίες)

γ) ενδεχόμενης συνέντευξης.

Η γραπτή εξέταση δα αφορά τα εξής μαθήματα:

I. Ιστορία της Επιστήμης και της Τεχνολογίας.

II. Ιστορία της Φιλοσοφίας

III. Φιλοσοφία της Επιστήμης.

Η προτεινόμενη βιβλιογραφία για τα προς εξέταση μαθήματα έχει ως εξής:

I. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

1. Butterfield H : Η καταγωγή της σύγχρονης επιστήμης. Μτφ. I. Αρξόγλου, Α. Χριστοδούλιδης. Αδήνα, M.I.E.T. 1983 (Ολόκληρο το βιβλίο).
2. Cardwell Donald: Ιστορία της Τεχνολογίας. Μτφ. Δ. Κατσέρης, Αδήνα , Μεταίχμιο, 2000 (Τα κεφάλαια 2,3,5,6,7,13).
3. Χριστιανίδης Γιάννης: Θέματα από την ιστορία των Μαθηματικών. Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2003 (Τα κεφάλαια 3 και 4).

II. ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

1. Πλάτων και Αριστοτέλης
2. Νεώτερη φιλοσοφία (Από τον Ντεκάρτ έως και τον Καντ).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΒΟΗΘΗΜΑΤΑ

1. Mario Vagetti, Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Φιλοσοφίας, Αδήνα , Εκδόσεις Τραυλός , 2000 (Κεφάλαια 7 – 9).
2. Antony Kenny, Ιστορία της Δυτικής Φιλοσοφίας, Αδήνα , Εκδόσεις Νεφέλη , 2005 (Κεφάλαιο 3).

ΚΕΙΜΕΝΟ

Rene Descartes, Λόγος περί της Μεδόδου ,μτφρ. Χρ. Χρηστίδης, Αδήνα , Εκδόσεις Παπαζήση, 1976.

III. ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

Τα δέματα της εξέτασης δα αντληθούν από τις παρακάτω τρεις (3) δεματικές ενότητες της φιλοσοφίας της επιστήμης. Κάθε δεματική ενότητα περιγράφεται συνοπτικά και συνοδεύεται από βιβλιογραφικές αναφορές (ύλη). Ας σημειωθεί ότι ενδέχεται να απαιτείται εξοικείωση με έννοιες και δέσεις που δεν αναλύονται στα συγκεκριμένα κεφάλαια που υποδεικνύονται για μελέτη.

Θεματικές Ενότητες

- Λογικός Θετικισμός, Λογικός Εμπειρισμός.** Το πρόβλημα της επαγωγής στον Ήμερο και απόπειρες απάντησης. Οι απαρχές του λογικού δετικισμού. Λογικός δετικισμός. Ο κύκλος της Βιέννης. Η αρχή της επαληθευσιμότητας. Λογικός εμπειρισμός.
Υλη. Brown (κεφάλαιο 1), Salmon κ.α. (κεφάλαιο 2: 2.5 και 2.6, κεφάλαιο 3: 3.5).
- Επιστημονική Εξήγηση.** Διασάφηση της έννοιας «επιστημονική εξήγηση». Ερωτήματα του τύπου «γιατί;». Παραγωγής και επαγωγή. Πρέπει/μπορεί η επιστήμη να παρέχει εξηγήσεις; Εξήγηση και αναγωγή στο οικείο. Το παραγωγικό-νομολογικό (Π-Ν) πρότυπο. Νόμοι της φύσης. Το παραγωγικό-στατιστικό (Π-Σ) πρότυπο. Το επαγωγικό-στατιστικό (Ε-Σ) πρότυπο. Το πρότυπο της στατιστικής σχέσης (Σ-Σ). Ενοποίηση και αιτιοκρατική-μηχανιστική παράδοση. Πραγματολογική ανάλυση της εξήγησης. Εξήγηση, αλήδεια και επιστημονική αλλαγή.
Υλη. Brown (κεφάλαιο 4), Salmon κ.α (κεφάλαιο 1).
- Επιστημονική Αλλαγή.** Η «παραδεδομένη άποψη». Αντίληψη / παρατήρηση και δεωρία. Η «νέα φιλοσοφία της επιστήμης». Επιστημονικές επαναστάσεις κατά Kuhn. Ερευνητικά προγράμματα κατά Lakatos. Η επιστημονική πρόοδος ως επίλυση προβλημάτων κατά Laudan. Ο «δεωρητικός πλουραλισμός» και ο «μεδοδολογικός αναρχισμός» του Feyerabend.

Υλη. Brown (κεφάλαια 6,8) Salmon κ.α. (κεφάλαιο 4: από 4.5 μέχρι και 4.9).

Βιβλιογραφία

- Brown, H. I. ([1977] 1993). Αντίληψη , Θεωρία και Δέσμευση: Μια Νέα Φιλοσοφία της Επιστήμης. Μετάφραση : Α. Λευιτικός, Ε. Μαχαίρα, Δ. Παπαγιαννάκος, Χ. Συμσάρης. Επιστημονική επιμέλεια : A. Μπαλτάς. Ηράκλειο: Π.Ε.Κ.
- Salmon, M.H. κ.α. ([1992] 1998). Εισαγωγή στη Φιλοσοφία της Επιστήμης. Μετάφραση: Π. Θεοδώρου, Κ. Παγωνδιώτης, Γ. Φουρτούνης. Επιστημονική επιμέλεια: A. Μπαλτάς. Ηράκλειο : Π.Ε.Κ.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΨΗΦΙΟΤΗΤΑΣ

- Αίτηση
- Σύντομο Βιογραφικό σημείωμα, όπου δα γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στην ενδεχόμενη προπαίδεια του υποψηφίου στα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος.
- Αντίγραφο πτυχίου (ή πτυχίων) ή βεβαίωση ότι ο υποψήφιος έχει εκπληρώσει όλες τις υποχρεώσεις του για την απόκτηση πτυχίου. Στην περίπτωση πτυχιούχων ξένων ιδρυμάτων , απαιτείται και βεβαίωση αναγνώρισης από το ΔΟΑΤΑΠ.

- Αναλυτική βαθμολογία μαθημάτων.
- Πιστοποιητικό γνώσης ξένης γλώσσας.
- Σχετικές εργασίες εφ' όσον υπάρχουν.
- Αιτιολογημένη πρόταση σπουδών.
- Συστατικές επιστολές από μέλη ΔΕΠ, τα οποία έχουν άμεση γνώση της εκπαίδευσης ή της επαγγελματικής πορείας των υποψηφίων.

Προδεσμία υποβολής δικαιολογητικών από **18 Μαΐου έως 19 Ιουνίου 2015**.

Η εξέταση των υποψηφίων φοιτητών δα διεξαχθεί στο τέλος Ιουνίου 2015 (ο ακριβής χώρος και χρόνος διεξαγωγής δα ανακοινωθούν έγκαιρα).

Πληροφορίες και κατάθεση δικαιολογητικών:

Γραμματεία Τμήματος Μεδοδολογίας, Ιστορίας και Θεωρίας της Επιστήμης (Μ.Ι.Θ.Ε).

Πανεπιστημιούπολη, Ιλίσια 157 71.

Τηλ. 210 727 5586

Fax: 210 727 5530

Ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.

Καθ. Κων. Δημητρακόπουλος